

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПРОМИСЛОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ ТА КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ
КАФЕДРА АПТЕЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
DEPARTMENT OF INDUSTRIAL TECHNOLOGY OF MEDICINES AND COSMETICS
DEPARTMENT OF DRUG TECHNOLOGY

Матеріали
V міжнародної науково-практичної конференції
Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
У ГАЛУЗІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

FUNDAMENTAL AND APPLIED RESEARCH IN THE
FIELD OF PHARMACEUTICAL TECHNOLOGY

23 жовтня 2025 р.
October 23, 2025
Харків, Україна
Kharkiv, Ukraine

ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ НОВИХ ОРИГІНАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ОСНОВІ СУБСТАНЦІЙ З ПЛОДІВ ЧЕРЕМХИ ЗВИЧАЙНОЇ

Середа Ю. Ю., Січкара А. А., Манський О. А.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Вступ. Плоди черемхи звичайної (*Padus avium Mill.*) є цінним джерелом біологічно активних речовин (БАР), зокрема антоціанів, флавоноїдів та органічних кислот. У народній медицині використовується сік для загоєння ран, пюре для лікування простудних захворювань. Встановлено, що субстанції, виділені з плодів черемхи, мають виражену антиоксидантну, в'язучу дію, що відкриває широкі перспективи для створення нових лікарських засобів.

Мета дослідження. Метою роботи є обґрунтування доцільності отримання нових стандартизованих субстанцій із плодів черемхи.

Методи дослідження. У рамках роботи було використано інформацію, доступну через мережу Інтернет. При дослідженні використовувались наукові методи: аналіз, класифікація, узагальнення.

Основні результати. Плоди черемхи (*Padi fructus*) є багатим і доступним джерелом цінних БАР, що робить їх перспективною сировиною для створення нових оригінальних препаратів. Хімічний склад включає фенольні сполуки, органічні кислоти (лимонна, яблучна), вітаміни та есенціальні мікроелементи. Особливу цінність становлять антоціани (ціанідин-3-рутинозид, ціанідин-3-глікозид), які зумовлюють високу антиоксидантну активність та флавоноїди (у перерахунку на рутин – 59,4 мг/100г), що мають протизапальну дію. Високий вміст дубильних речовин (6 – 8%) пояснює традиційне використання сировини як в'язучого та протизапального засобу при ентеритах і диспепсії. Екстракт плодів *in vitro* демонструє протиракову дію (у дозі 100 мкг/мл), також відоме застосування плодів як фітонцидного засобу та для покращення зору.

У Національному фармацевтичному університеті (НФаУ) на кафедрі хімії природних сполук під керівництвом проф. Кисличенко В.С. професоркою Ленчик Л.В. проведені фітохімічні дослідження плодів черемхи звичайної, розроблено технологію стандартизованого густого екстракту з рослинної сировини. Фармакологічні дослідження, проведені у Центральній науково-дослідній лабораторії НФаУ, показали кровоспинну, мембраностабілізуючу і протизапальну активність екстракту (Патент України на корисну модель № 113930). На його основі створено таблетки для застосування в ротовій порожнині при локалізованому пародонтиті і гінгівітах (Патент України на корисну модель № 114270). Зі шроту плодів черемхи після виділення екстракту одержана ліпофільна фракція під умовною назвою «Черемхи олія».

До Державної фармакопеї України 2.0 додатку 2 входить монографія «Черемхи плоди».

Висновки. Плоди черемхи як лікарська рослинна сировина характеризуються значним потенціалом для розробки нових фітосубстанцій (наприклад, сухого екстракту) і розширення асортименту оригінальних препаратів.